

MAGNOLIOPHYTA

ANGIOSPERMAE

(skrivenosjemenjače)

PODJELA NA KLASSE

Dikotiledone biljke

(Cl. Magnoliopsida)

1. Dva kotiledona
2. Trajan primarni korijen
3. Stablo ima sposobnost sekundarnog debljanja
4. Listovi potpuni ili prosti, nervatura mrežasta
5. Cvjetovi pentamerni ili tetramerni

Monokotiledone biljke

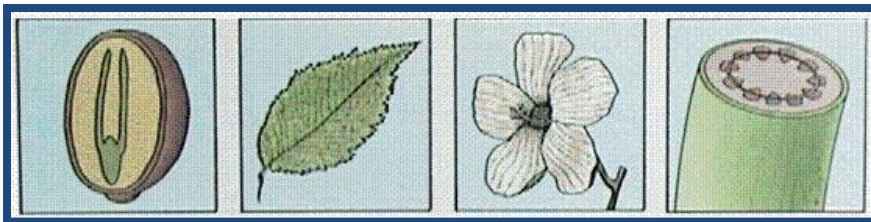
(Cl. Liliopsida)

1. Jedan kotiledona
2. Primarni korijen brzo odumire
3. Stablo nema sposobnost sekundarnog debljanja
4. Listovi prosti, nervatura paralelna
5. Cvjetovi trimerni

RAZLIKE IZMEĐU KLASA

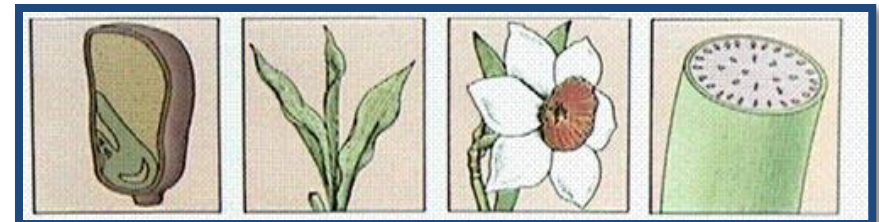
Classis: *Magnoliopsida*

- Embrion sa 2 kotiledona;
- Primarni korijen klice se razvija u glavni korijen;
- Provodni snopići u stablu kružno raspoređeni – moguće je razlikovati koru i srž;
- Drvenaste i zeljaste forme;
- Listovi uglavnom sa drškom, najčešće sa mrežastom, rjeđe lučnom ili paralelnom nervaturom;
- Cvjetovi 5-člani, rjeđe 4-člani.

Classis: *Liliopsida*

- Embrion sa 1 kotiledonom;
- Prim. kor. klice brzo odumire i zamjenjuju ga adventivni;
- Prov. snop. u stablu nepravilno raspoređeni – nije moguće razlikovati koru i srž;
- Trajnice ili sekundarno drveće;
- Listovi uglavnom nerazdijeljeni na dršku i lisku, sa paralelnom nervaturom, rijetko lučnom;
- Cvjetovi 3-člani, nekad 5-člani.

Fam. *Magnoliaceae*

Magnolia grandiflora

plod

krupni cvjetovi sa jednostavnim perijantom

Fam. *Magnoliaceae*

8 miješaka sa po 1 sjemenom

Illicium verum – zvjezdasti anis

Jugozapadna Kina; začin na Dalekom istoku

***Laurus nobilis* – lovor**

idioblasti sa etarskim uljima i alkaloidima

$P_6 A_\infty G_1$, plod je bobica

Fam. *Lauraceae*

Cinnamomum camphora – kamforovo drvo

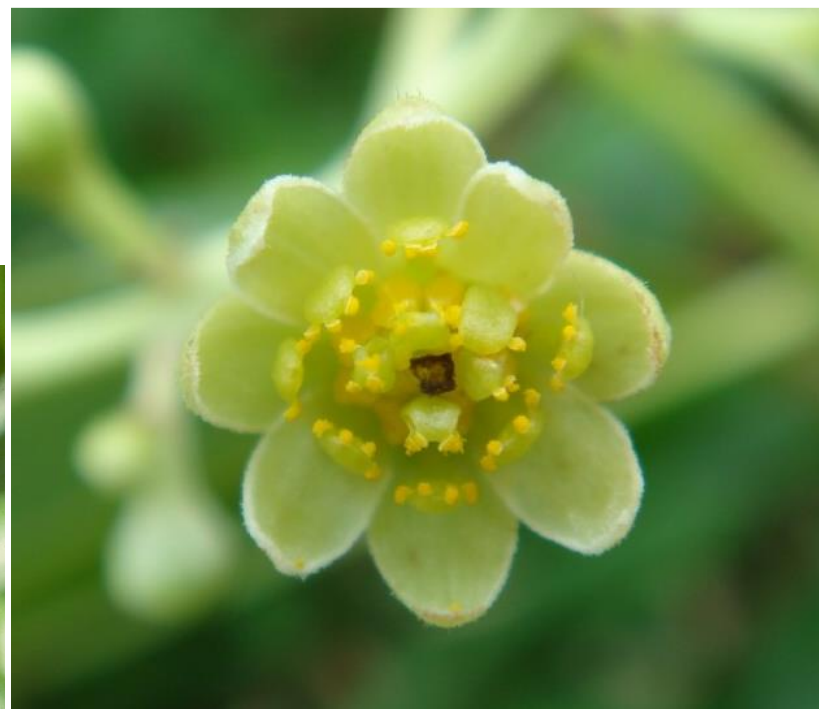

Fam. *Lauraceae*

Cinnamomum zeylanicum, *C. loureirii* – cimet

Jugoistočna Azija

Fam. *Lauraceae*

Persea americana – avokado

1-sjemena
bobica

Fam. *Lauraceae*

Fam. *Piperaceae*

Plod koštunica, kao začin još od antičkih vremena

***Piper nigrum* – biber**

Cvjetovi u resama (oko 50), listovi kožasti sa brojnim žlijezdama.

Fam. *Aristolochiaceae*

Plod čaura; 12 prašnika, tučak sa 6-režnjavim žigom.

***Asarum europaeum* – kopitnjak**

Fam. *Aristolochiaceae*

Plod čaura; 6 sraslih prašnika, tučak sa 6 žigova.

Aristolochia clematitidis – vučja jabuka

***Berberis vulgaris* – šimširika**

$K_6 C_6 A_6$ – u grozdovima; bobica

Fam. *Berberidaceae*

Fam. *Nymphaeaceae*

Nymphaea alba
bijeli lokvanj

Nuphar luteum
žuti lokvanj

- Višegodišnje zeljaste biljke sa snažno razvijenim rizomom i plivajućim listovima (flotantne) na dugim drškama i sroljko urezani;
- Cvjetovi ♀, aktinomorfni; latice su staminodije (sterilni prašnici);
- K i C (uglavnom) 4-5, plodnica nadrasla, plod nalik na bobicu.

Fam. *Ranunculaceae*

Habitus: zeljaste biljke, znatan broj vrsta ima alkaloida; rijetko puzavice;

Listovi: naizmjenično postavljeni, na različite načine dijeljeni, rijetko cjeloviti; obično bez zalistaka;

Perijant: obično homohlamidan, listići pršljenasto raspoređeni na cvjetnoj loži, najčešće aktinomorfan;

Andreceum: veliki broj prašnika koji su slobodni i spiralno raspoređeni;

Gineceum: apokarpan, od većeg broja tučkova;

Plod: miješak ili orašica;

Neke vrste otrovne: *Aconitum* sp., *Helleborus* sp.

*K₅ C₁₀₋₂₀ A_∞ – pojedinačni; plod – dlakava orašica

***Adonis vernalis* – gorocvijet**

*K₃ C_{≥8} – pojedinačni; orašica

***Ranunculus ficaria* – ledinjak**

orašica

***Ranunculus acer* – ljućić**

donji listovi

miješak

***Helleborus odoratus* – kukurijek**

5 listića cvijetnog omotača, oblika široko jajastog, preklapaju se, prijatnog mirisa; listići C (oko 10) preobraženi u nektarije, A_{∞} , G_{3-6} ; koriste se rizom i korijen; otrovna!

zigomorfni cvjetovi

ostruga

miješak

Consolida regalis – kokotac

Aconitum pentheri – jedić

listovi naspramni, cvjetovi 4-člani, penjačica

Clematis vitalba – pavit

Fam. *Papaveraceae*

Habitus: zeljaste sa mliječnim sokom koji je bogat alkaloidima,

Listovi: naizmjenični, urezeni; na drškama različite dužine ili sjedeći,

Cvjetovi: pojedinačni ili u štitovima,

Perijant: 2 čašična listića (lako otpadaju), 2+2 krunična,

Krunica: listići slobodni, aktinomorfna, rijede zigomorfna,

Andreceum: veliki broj prašnika,

Gineceum: 2 ili više karpela, sinkarpan,

Plod: čaura (otvara se porama – kod makova),

Korištenje: ekstrakcija alkaloida morfin, papaverin.

Papaver rhoeas
bulka

Papaver somniferum
opijumski mak

Svi djelovi biljke sadrže žuti otrovni sok.

Chelidonium majus – rusa

čaura oblika mahune

